

Kreml i Krim

En fallstudie om Rysslands agerande i Ukraina

LUNDS
UNIVERSITET

Abstract

The purpose of my thesis is to explain the Russian intervention and annexation of Crimea. My analyses will be in three parts: The international system, the state and the individual. My research question is: *How can Russia's action in Crimea be explained set to the three levels of analyses: The international system, the state and the individual?*

My theories in the analyses concluding the international system and the state will be classical realism and neorealism supported with the rational actor model.

My intent with this study is to use president Putin's biography, opinions and statements made by the president for further analyses in the individual level. The main part of this study will conclude Putin as the Russian leading decision maker. The study will attempt to find out his belief about the different level of analyses. This with the intention to find out why he took the decision to intervene and later annex Crimea.

Nyckelord: Putin, Krim, intervention, annektering, belief,

Antal ord: 9000

Innehållsförteckning

1. Problem och syfte	s.2-3
2.1 Metod	s.3-4
2.2 Teoridiskussion	s.5-6
2.3 Material	s.6
3.1 Den rationella aktörsmodellen	s.6-7
3.2 Belief system, kognitiva fördomar och framhållningssätt	s.7
3.3 Klassisk realism och neorealism	s.7-8
4.1 Rysslands statsskick	s.9
4.2 Rysslands militärdoktrin	s.9
4.3 Maktfördelning i det internationella systemet	s.10
4.4 Ukrainas folkfördelning och väljarstöd	s.10-11
4.5 Krims historia	s.12
4.6 Vladimir Putins självbiografi	s.12-14
4.7 Betydande beslutsfattare och makthavare runt Putin	s.14-16
4.8 Den folkliga opinionen i Ryssland	s.16-17
4.9 Militärstrategiska och ekonomiska intressen i Ukraina	s.17
5.1 Analys av det internationella systemet	s.18
5.2 Analys av den ryska staten	s.19-21
5.3 Analys av individen	s.21-23
5.4 Gruppen	s.23-24
5.5 Putins syn på det internationella systemet på staten och på sig själv	s.25-26
6. Slutsats	s.26-27
7. Framtida forskning	s.27-28
8. Litteraturförteckning	s.29-30

1. Problem och Syfte

I min kandidatuppsats menar jag att studera Rysslands militära intervention och senare annektering av Krim. Forskningsområdet är principiellt intressant då det är av vikt att veta de bakomliggande orsakerna till interventionen och annekteringen. Genom att skapa en förståelse för agerandet, kan framtida forskning uttala om fler länder eller delrepubliker med liknande relation till Ryssland tenderar att gå ett liknande öde till mötes. Genom att studera fallet Ukraina eller mer specifikt annekteringen av Krim är min avsikt att titta på beslutsprocessen i Ryssland och vad det var som gjorde att utfallet blev intervention. Syftet blir att få en ökad förståelse för Rysslands militära agerande i regionen. Ämnesområdet är relevant i både utomvetenskaplig och inomvetenskaplig mening, menat att forskning inom området har relevans för omvärlden både socialt och politiskt i samma grad som andra forskare har nytta av den för att kunna förstå liknande ageranden i andra fall. Forskningen skall bygga på gammal forskning alternativt vara ett komplement eller en utveckling av den tidigare forskningen (Teorell & Svensson, 2007, s. 22). Min forskningsfråga är: *Hur kan Rysslands agerande på Krim förklaras utifrån analysnivåerna individen, staten och det internationella systemet?*

I studien avser jag att studera Rysslands agerande utifrån tre analysnivåer

- Det internationella systemet
- Staten
- Individen

I delen om det internationella systemet tittar jag på Ryssland och dess allierade i organisationen CSTO:s roll i det internationella systemet, nyckelbegrepp i delen kommer vara maktbalans och anarki. Till min hjälp kommer jag att använda teorin neorealism som jag anser förklarar analysnivån bäst. I nivån om staten synas staten Ryssland med fokus på folklig opinion, militärstrategiska och ekonomiska intressen i Ukraina och inomstatliga problem i Ryssland. På individnivån kommer jag att fokusera på president Vladimir Putin, hans belief-system och hur kognitiva faktorer format hans ledarskap hans världsuppfattning, därtill hur det formar hans beslutsfattande. Som primärkälla använder jag Putins självbiografi släppt år 2000. I sista analysnivån kommer jag även att studera personerna i den grupp som fattar beslut gällande

försvars och utrikespolitik, vilka maktförhållanden råder i gruppen, vilka får sin vilja igenom, hur jargongen är i gruppen och vilka som kan tänkas ha störst inflytande på presidenten. Jag är medveten om att analysnivån blir till stor del spekulativ, men jag anser att det ändå är viktigt att belysa eventuella faktorer som kan påverka beslutsfattandet.

Jag avser att studera följande variablers betydelse och påverkan:

- Naturtillgångar i Ukraina
- Militärstrategiska fördelar på Krim
- Putins relation till Krim och Ukraina
- Rysk/rysktalande invånare i landet/Är de centrerade till vissa regioner
- Landets relation till västvärlden
- Historiska band till Ryssland
- Politiskt styre i landet
- Produktion av militär materiel

2.1 Metod

Målet med min text är att förklara Rysslands agerande på Krim genom att studera möjliga orsaker till interventioner och vilket värde de eventuella orsakerna har. Arbetet är en fallstudie då jag ämnar fördjupa mig i just fallet Rysslands intervention och annektering av Krim. Min tidigare avsikt var att använda mig av två eller flera fall där Ryssland valt att intervensera i ett land eller region för att sedan jämföra orsaker och utfall. Förhållandevis snabbt upptäckte jag att en studie med enbart ett fall var att föredra då en allt för stor mängd variabler och ett krav på fördjupning i dem skulle vara nödvändiga i en studie med flera fall. Jag intar ett Positivistiskt synsätt genom att se verkligheten som objektiv och tro att jag som forskare kan lära mig något om den (Hollis, 2002, s. 42). Positivism innebär att jag som forskare tror det är möjligt att dra erfarenheter av empiri och samhällsvetenskapliga fenomen och på så sett tror det är möjligt att applicera mina upptäckter på andra fall (Halperin & Heath, 2012, s. 27). Upplägget på arbetet kommer att bli enligt följande. Efter de inledande teoridelarna förklarar jag mina variabler som i tur och ordning kommer att användas i analysnivån om det internationella systemet senare om staten och slutligen om individen, och där den tillhörande gruppen av ledande ryska beslutsfattare. I analysdelen

kommer jag i tur och ordning förklara Rysslands agerande i Krim med början på det internationella systemet följt av staten och sedan individen. Störst vikt kommer att läggas på analysnivån anträffande individen då min tanke är att även studera individens syn på staten och det internationella systemet samt hur individen påverkas av gruppdynamiken. Min forskning behöver god validitet, jag menar att det är svårt att veta hur mycket mina variabler verkligen förklarar Rysslands agerande, misstolkning av mina variabler kan således leda till mätfel. Det är framförallt svårt att veta om en variabel är en större faktor i ett fall än i en annan (Teorell & Svensson, 2007, s. 55). Problem kan uppkomma vid misstolkning av en variabel, menat så avser jag att analysera en variabel på en analysnivå för att sedan analysera ett beslut med den variabeln. Processen äger ibland rum i flera steg vilket gör att mätfel i form av tolkningsfel kan förekomma. Ett litet mätfel på en nivå kan därmed leda till ett stort i nästa nivå.

Jag hoppas att kunna ge svar på forskningsfrågan genom att utgå från president Putin som beslutsfattare och hur han ser på och uppfattar det internationella systemet och staten. Till hjälp i min analys av Putin använder jag främst presidentens självbiografi från år 2000. I min studie letar jag efter tänkbara orsaker som format och påverkat presidenten under hans liv. Det jag finner kommer jag senare att analysera med hjälp av en mängd teorier som bland annat menar att förklarar en beslutsfattares roll och påverkan av och i en grupp. Jag kommer även använda teorier som belyser fördomar, sätt att framhålla sig själv, ledarskapsstil, och kognitiva erfarenheter. Senare skall jag titta på de beslutsprocesser som ägde rum med presidenten tillsammans med den högsta beslutsfattande ledningen i Ryssland. Delen kommer först kortfattat att beskriva berörda personer för att sedan göra en sammanställning av personerna i gruppen med variabler som till exempel militär bakgrund, kön och ålder.

2.2 Teoridiskussion

I den första analysnivån om det internationella systemet kommer jag använda mig av teorin neorealism för att förklara Rysslands agerande. Anledningen till att jag använder mig av neorealism är att den förklarar NATO:s och CSTO:s agerande i det internationella systemet på tydligast sätt. Neorealismen ser det internationella systemets utformning som anledningen till att krig uppstår. Teorin utesluter nästan helt att inomstatliga faktorer har en påverkan på ett krigsutbrott, därav ser jag Neorealism som en bra teori i analysnivån. För att ytterligare precisera

min teoretiska inriktning så kommer jag i analysnivån att använda mig av Kenneth Waltz texter om multipolaritet och bipolaritet.

I analysnivån om staten kommer jag använda mig av klassisk realism då den involverar inomstatliga faktorerers påverkan till uppkomsten av krig, samt hur staten är en avspegling av individen och dess egenskaper. Teorier som behandlar individen kommer att avhandlas i ett individuellt avsnitt.

2.3 Material

Till hjälp i min forskning kommer jag att använda mig av Rysslands militärdoktrin som bland annat behandlar Rysslands relation till länder som tidigare tillhört Sovjetunionen. Jag kommer även att använda mig av äldre ryska militära doktriner för att se om de förändrats över tid. Utöver nämnt material kommer jag använda tidningsartiklar för att följa nyhetsflödet och diskursen i samband med konflikterna. I analysnivån som handlar om individen använder jag mig av uttalanden och tal av president Putin där han förklarar orsaken till Rysslands agerande, samt presidentens självbiografi från 2000 som jag kommer att använda för att studera Putins Belief system och de kognitiva faktorer som kan anses påverka honom. Slutligen vill jag visa att jag är medveten om att fel val av material kan innebära att min forskning blir vinklad och partiskt. Därför är det viktigt att jag som forskare är källkritisk och inte blir påverkad av till exempel partisk rysk media med möjliga ryska normer (Esaiasson mf, 2012, s. 279). Vikten att kritiskt granska även dags och kvällstidningar bör också nämnas då tidningar ofta har normativa och känsloladdade texter (Peter Esaiasson mf, 2012, s. 279).

3.1 Den rationella aktörsmodellen

jag kommer att se Ryssland som en rationell aktör som kan antas sträva efter ekonomisk vinning och större makt. Anledningen att jag kommer använda mig av den rationella aktörsmodellen är för att den ofta går ihop med den realistiska teoribildningen (Mintz & DeRouen, 2010, s. 57). Den rationella aktörsmodellen bygger som nämnt på att aktören kan antas följa en viss linje. Utifrån empiriska erfarenheter av Rysslands agerande kan jag som forskare med hjälp av den rationella aktörsmodellen se en linje i Rysslands agerande (Mintz & DeRouen, 2010, s. 58). Den rationella aktörsmodellen kan användas i analysnivån som avhandlar staten. I analysnivån som

avhandlar staten behöver jag ta reda på vad som är rationellt för en stat. Till hjälp använder jag mig av en klassisk realistisk teoribildning som beskriver staten som en avspegling av människan som i sin tur är egoistisk, maktsökande och ser till egna intressen, med hjälp av teorin skulle det rationella ur analysnivån som fokuserar på staten vara att se till sina ekonomiska intressen. Till exempel se till att Ryssland fortsatt säljer mycket naturgas och ur militär synpunkt etablera en militär närvaro i Stilla havet.

3.2 Belief system, kognitiva fördomar och framhållningssätt

Analysnivån som avhandlar individen är på många sätt den mest komplexa analysnivån. När analysen görs behandlas ett stort antal variabler som till exempel hur ledaren vill framhålla sig själv, ledarens fördomar skapade av uppfostran och livserfarenheter samt ledarens personlighet och temperament. Genom en snabb sökning på internet på Vladimir Putin och sedan studera de bilder som finns på honom är det möjligt att se hur Putin vill framhålla sig själv. De bilder som tidigt dyker upp föreställer ofta presidenten i bar överkropp ridandes på en häst eller fiskande iklädd sitt sedvanliga stenansikte och uppblåsta överkropp. Bilderna kan ses som ett sätt för Putin att marknadsföra sig själv som en hård och maskulin man (Mintz & DeRouen, 2010, s. 115). Kognitiva fördomar innebär att beslutsfattaren är oförmögen att ta till sig information av en viss art då informationen står i kontrast till beslutsfattarens tro och föreställning om hur världen ser ut och fungerar (Mintz & DeRouen, 2010, s. 98). Vidare så måste forskaren ta hänsyn till vilket känslomässigt skick beslutsfattaren är i och i vilken hast ett beslut måste fattas. När ett beslut likt en intervenering av Krim skall tas sker ofta beslutsfattandet av en mindre grupp människor till exempel presidenten, Försvarsministern, Utrikesministern och ett antal högt uppsatta officerare. Därför är det väsentligt att förstå sig på gruppens dynamik och de indirekta maktförhållandena i gruppen (Mintz & DeRouen, 2010, s. 19). Dessa variabler är en del av de som behöver behandlas för att förstå Putins beslutsfattande (Mintz & DeRouen, 2010, s. 99). Ytterligare svårigheter är att avgöra de olika variablernas egenvärde det vill säga hur stor påverkan har varje variabel på beslutsfattaren och beslutsfattandet.

3.3 Klassisk realism och neorealism

I avsnittet kommer jag att förklara klassisk realism och neorealism med hjälp av grundarna till de

två disciplinerna Thucydides som är författare till *The Peloponnesian war and the melian debate* och Kenneth Waltz texter *The origins of war in neorealist theory* och *The stability of a bipolar world*.

I Thucydides text förklaras anledningarna till uppkomsten av kriget mellan de grekiska staterna Sparta och Aten. Sparta som historiskt varit militärt överlägset Aten oroades över Atens växande militära förmåga och vad syftet var med den. Enligt Thucydides startade därför Sparta krig mot Aten med syftet att slå ner den växande makten innan de blev för starka (Thucydides, 2006, s. 42). Texten skildrar en dialog mellan Aten och Melian. Melian är en ö utanför Aten som Melian sökte en allians med för att utöka sin makt. Poängen är att den större makten alltid kan dominera den mindre makten vilket också blev fallet (Thucydides, 2006, s. 48). Thucydides förklarar att människans oföränderliga natur speglar av sig i statsapparaten vilket gör att staten likt människan är egoistisk och maktsträvande (Thucydides, 2006, s. 48). Den mänskliga naturens påverkan på staten är den största skillnaden mellan neorealism och klassisk realism då neorealism inte ser människans natur som väsentlig när det kommer till att förklara uppkomsten av krig. För att skydda sig själv bör staten hela tiden sträva efter en större makt än sin motpart, i den klassisk realistiska skolan är krig normaltillståndet och fred ett tillfälligt tillstånd mellan två krig (Thucydides, 2006, s. 42).

Den neorealistiska skolan menar att uppkomsten till krig kan förklaras med att det internationella systemet är anarkiskt. Sedan westfaliska freden 1648 har makten i världen primärt varit centrerad kring stater då nuvarande suveränitetsprincip gjorde sig gällande. Neorealismen menar att sedan freden har världens stater befunnit sig i ett anarkiskt system där stater får lita till sig själva då det inte går att veta andra staters intentioner (Waltz, 2006, ss. 64-65). Enligt Kenneth Waltz är en jämn maktfördelning mellan två supermakter med kärnvapen att föredra då förödelsen vid ett krig skulle bli för stor för någon av parterna (Waltz, (2) 2006, s. 99). Teorin kallas defensiv neorealism och förespråkas främst av Kenneth Waltz. Offensiv neorealism som förespråkas av John Mearsheimer menar att stater måste hela tiden sträva efter att ha en större makt än sin motståndare vilket leder till en upprustningsspiral och som slutligen nästan oundvikligen leder till krig (Mearsheimer, 2011, s. 31). Waltz menar att ett internationellt system med flera stormakter i en multipolär världsordning nästan uteslutande slutar med krig mellan stormakterna likt första och andra världskriget (Waltz, 1959, ss. 132-133). Waltz förklarar i sin bok *Man the state and*

war första världskrigets utbrott. Enandet av Tyskland rubbade efter en tid maktbalansen i Europa då flera allianser som Tyskland tidigare deltagit i avbröts eller ändrades (Waltz, 1959, s. 134).

4.1 Rysslands statskick

Ryssland är en republik med en styrande president och ett parlament som leds av premiärministern. Presidentval och parlamentsval hålls var sjätte respektive vart femte år. Premiärministern utses av presidenten som skall godkännas av parlamentet (duman). Tillsammans utser sedan presidenten och premiärministern övriga ministrar (Höglund, Landguiden, 2014). Presidenten utser även andra höga ämbeten som till exempel domare och riksbankschef. Systemet gör i stort sätt att presidenten styr över duman och premiärministern, även om tanken med systemet är att skapa en balans mellan de båda. Parlamentet skriver lagar som måste undertecknas av presidenten. Presidenten har och kan vägra skriva under lagförslagen (Höglund, Landguiden, 2014). Presidenten kan avsättas om en majoritet i duman röstar för det, förefallet att han dömts för högförräderi. Processen sägs vara närmst omöjlig att fullfölja (Höglund, Landguiden, 2014).

4.2 Rysslands militärdoktrin

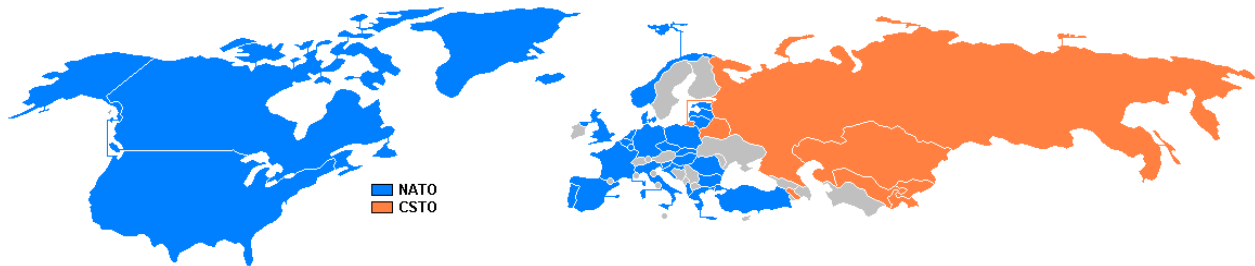
I analysnivån som avhandlar staten har jag för avsikt att använda mig av Rysslands militärdoktrin från år 2010. Doktrinen giltighet och legitimitet är inskriven i Rysslands konstitution och är godkänd av president Putin (Försvarsdepartementet, 2010, s. 1). Doktrinen förklarar att världen går mot en ökad multipolaritet och att det faktumet tillsammans med ett antal konflikter som inte är specificerade ökar hotbilden mot den ryska staten (Försvarsdepartementet, 2010, s. 3). I avsnittet militära hot mot Ryssland målas NATO upp som den största hotbilden mot landet. NATO beskrivs som en oberäknelig makt då de på senare tid har bundit till sig stater nära Rysslands gränser (Försvarsdepartementet, 2010, s. 3). Övriga hot anses vara krig och konflikter i närliggande länder där konflikter mellan olika trosuppfattningar och etniska grupper nämns (Försvarsdepartementet, 2010, s. 4). Ryssland anser sig ha rätt att använda sig av militära medel för att säkerställa ryska medborgares säkerhet utomlands i enlighet med internationell lag, normer och föreskrifter underskrivna av Ryssland (Försvarsdepartementet, 2010, s. 8). Ryssland arbetar för att utöka organisationerna CSTO och CIS som är grupper med stater som samarbetar bland

annat i militära frågor. Önskemålet att utveckla organisationerna kan ses som en reaktion på NATO och EU:s utvidgning i östra Europa då det nämns som argument till varför det finns en strävan att vilja utvidga försvarssamarbetet (Försvarsdepartementet, 2010, s. 7).

4.3 Maktfördelning i det internationella systemet

Delen förklarar den nuvarande maktfördelningen i det internationella systemet. Delen kommer i senare analys att behandlas i nivån om det internationella systemet.

Fokus i stycket är på organisationerna CSTO och dess motpart NATO. NATO beskrivs i Rysslands militärdoktrin som det största hotet mot landet. CSTO (Collective Security Treaty Organization) är en organisation bestående av sex länder Ryssland, Armenien, Vitryssland, Kazakstan, Kyrgyzstan och Tadjikistan. Enligt Rysslands militärdoktrin skall CSTO arbeta för att skapa en maktbalans med NATO. I Rysslands militärdoktrin förklaras att det finns en strävan att utvidga CSTO då NATO utvidgat sin organisation i östra Europa. Analysdelen kommer att behandla det faktum att CSTO strävar efter att utvidga sin organisation.

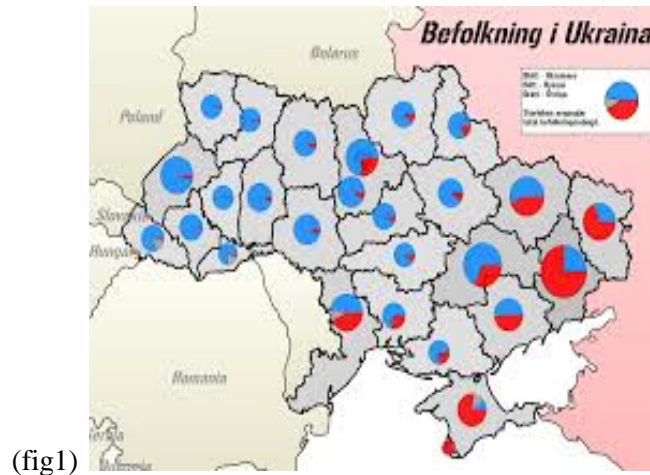

I bilden ovan ses NATO och CSTO:s utbredning. Vid en överblick av kartan ses att flera länder som ligger i gränslandet mellan de båda allianserna valt att stå utanför respektive organisation. Anledningen kan vara att allianserna inte vill ha sin motpart direkt vid andra sidan gränsen. I analysdelen kommer det föras en vidare diskussion kring om förutsättningarna har ändrats och om maktbalansen blivit rubbad då NATO rekryterat Estland, Lettland och Litauen på gränsen till Ryssland. CSTO:s nuvarande medlemmar blev medlemmar år 2002. NATO gjorde två år senare en expansion på sju stater i central och Östeuropa (NATO, 2014).

4.4 Ukrainas folkfördelning och väljarstöd

I det ukrainska parlamentet finns två koalitioner Fäderneslandsförbundet och Regionernas parti. För att förstå konflikten på Krim är det väsentligt att veta var vardera koalitionen väljare finns,

samt vad de har för etnicitet.

(fig1)

(fig 2)

(fig3)

Första figuren (fig1) visar befolkningsfördelningen i Ukraina. Den röda delen av cirkeldiagrammet visar rysk/ryskspråkig befolkning och den blå visar ukrainsk/ukrainskspråkig befolkning. Vid en snabb överblick av figuren ser man tydligt att östra och södra delarna av landet har en stor rysk/rysktalande befolkning. Områdena Krim, Luhansk och Donetsk har en klar rysk befolkningsmajoritet. Figur 2 och 3 visar var de båda koalitioner har sitt väljarstöd. Koalitionen Fäderneslandsförbundet med Yulia Tymoshenko som ledare driver en europavänlig politik med stora nationalistiska inslag. Fäderneslandsförbundets väljare finns i stora drag där ukrainarna finns, det vill säga i västra Ukraina vilket även illustreras i figurerna ovan. Regionernas parti lett av Viktor Janukovytyj som är en ryskvänlig koalition, med mål och önskemål om utökat

samarbetet med Ryssland finner sina väljare i de östra delarna av landet där de stora ryska befolkningsgrupperna finns.

4.5 Krims historia

För att förstå Rysslands agerande på Krim är det viktigt att ha Krims historiska bakgrund med sig. År 1774 ockuperades Krim av ryska trupper och blev först ett protektorat under Ryssland och år 1783 annekteras Krim av Ryssland. Större delen av öns befolkning drevs på flykt och ersattes främst med östslaviska immigranter (Wawrzeniuk, 2014). Efter ett flertal krig på ön, det senaste mot Nazityskland på 1940-talet gjorde att staden Sevastopol fick ett rykte om sig att vara närmast ointagligt vilket gjorde att stadens status i Ryssland ökade. Efter andra världskriget ökade den ryska inflyttningen ytterligare. År 1954 gav Sovjets kommunistiska ledare Chrusjtjov Krim i present till Ukraina. Annekteringen hade en liten betydelse då båda länderna var en del av Sovjetunionen och styrdes från Moskva (Wawrzeniuk, 2014). Under stora protester blev Krim underställt Kiev efter Sovjetunionens kollaps (Wawrzeniuk, 2014). Professor Johan Galtung menar att det var ett misstag av Sovjet att lämna över ansvaret för Krim i ukrainska händer då Ryssland och Krim har längre gemensam historia, och delar i större del än Ukraina samma språk (Galtung, 2014).

4.6 Vladimir Putins självbiografi

I avsnittet kommer jag att ta delar ur Putins självbiografi som jag tror kommer vara mig till hjälp främst i analysen av individen. Texten är alltså Vladimir Putins egna ord och bör tolkas där efter. Självbiografien släpptes år 2000 av författarna Natalija Gevorkjan, Natalja Timakova och Andrej Kolesnikov. Återberättelsen kommer att ske i punktform i kronologisk ordning med början på Putins tid som barn. Självbiografien kommer senare analyseras utifrån tidigare nämnda teorier som menar att förklara vad som påverkar individens beslutsfattande.

- Vladimirs far var frivillig i armén och bad om att bli förflyttad till fronten (Gevorkjan, Timakova & Kolesnikov, 2000, ss. 5-6).
- Vladimir berättar en historia om hur sin heroiske far lurar tyskar genom att gömma sig i vattnet och andas genom ett vasstrå (ibid, s.6).
- Hans far var partimedlem och partisekreterare för sin fabriksavdelning (ibid, s.11).

- Han säger att han var den outtalade ledaren i grundskolan (ibid, s.16).
- Han gillade inte att umgås med andra utan föredrog att syssla med idrott (ibid, s.18).
- I hela sin ungdom ville han bli spion och därför valde Putin att läsa juridik då han hade fått veta att det var meriterande (ibid, s.22-23).
- Familjen var fattig men skämde bort Vladimir (ibid, s.33).
- I underrättelseskolan blev Putin tillskriven egenskapen "Nedsatt insikt om fara". Skolan menade att han ansågs så lugn att han inte ens brusade upp när han verkligen behövde (ibid, s.34).
- Han säger att han inte är en chanstagare (ibid, s.34).
- En nära kamrat säger att Vladimir är väldigt känslig fast har svårt att ge uttryck för det (ibid, s.36).
- Han blev medlem i kommunistpartiet när han värvades av KGB på slutet av 70-talet (ibid, s.44).
- Enligt en kamrat återspeglades Vladimirs envishet i allt han gjorde (ibid, s.47).
- Enligt en lärare var Vladimir tillbakadragen och osocial (ibid, s.50).
- Vladimirs fru säger att han var hetsig och ibland kunde förolämpa människor (ibid, s.55).
- Han behandlade sina föräldrar med avund (ibid, s.55).
- Han tilldelades medalj för enastående tjänster åt DDR:s nationella folkarmé (ibid, s.67).
- Han förnekar att han ägnade sig åt hemliga operationer i KGB:s regi (ibid, s.67).
- Vladimirs fru uppger att hon gillade DDR och var mycket sorgsen när de tvingades lämna DDR efter murens fall (ibid, s.68).
- Han sa att DDR liknade Sovjet som det var för 30 år sedan sett från de varande normerna i 1989 års DDR (ibid, s.70).
- Vid berlinmurens fall beklagade han att Sovjetunionen tappat sitt fäste i Europa (ibid, s.72).
- Kissinger och Putin oroades över att Sovjet så snabbt övergav delar av Europa. Både Kissinger och Putin oroades för en rubbad maktbalans (ibid, s.73).
- Enligt en kollega var Putin oroad över att KGB havererat i DDR (ibid, s.77).
- Putins fru sa att han tyckts ha tappat kontakten med sin livsuppgift (ibid, s.79).

- På slutet av 90-talet när Putin var en etablerad politiker hängde han upp en tavla med Peter den store på sitt tjänsterum när de flesta kollegorna hängde upp porträtt på Boris Jeltsin (ibid, s.81).
- Säger att Ryssland tillhör den Europeiska kulturen inte NATO:s kultur (ibid, s.160).
- Han talar positivt om monarkin och flera länder som har monarki. Putin utesluter inte att Ryssland återinför ett sådant statsskick (ibid, s.167).
- Putin ska ha sagt ”Århundradets stora geopolitiska katastrof!” Angående Sovjetunionens sammanbrott (Winarski, 2014).

Masha Gessen släppte år 2012 boken *Mannen utan ansikte* där hon bland annat kritiserar Putins självbiografi för att vara publicerad med syftet att framställa presidenten som en stark, självständig och ärlig man. Jag anser att Masha Gessens bok till stor del ha relevant kritik till Putin, men boken är väldigt känslomässigt laddad och spekulativ. Gessen skriver till exempel att hon tyckte det var konstigt att Putin som ung ville bli hemlig agent när alla andra ville bli kosmonauter (Gessen, 2012, s. 81). Ett påstående som jag tycker låter konstigt då agenter framställts i film och media som machofigurer och hjältar nästa så länge som det funnits film. Gessen menar i sin bok att Putin utnyttjat ett svagt Ryssland för att ta makten och göra sig själv till enväldigt styrande president (Gessen, 2012, s. 351).

4.7 Betydande beslutsfattare och makthavare runt Putin

I följande avsnitt presenterar jag kort de personer som sitter i Rysslands försvarsministerium samt ett antal betydande beslutsfattare. Uppgifterna om att just de personer jag valt är delaktiga i Putins närmsta beslutsfattandegrupp är hämtat från Rysslands militärdoktrin, försvarsministeriets hemsida med hjälp av Masha Gessens bok *Mannen utan ansikte*. Syftet med presentationen är att få en överblick av de berördas bakgrund, kön och ålder då den informationen senare är väsentlig för att försöka förstå sig på maktförhållanden, jargongen och den icke uttalade rangordningen i gruppen. Produkten kommer slutligen användas för att analysera tänkbara faktorer som kan tänkas påverka president Putin i sitt beslutsfattande. Den kommer även användas till att försöka förstå beslutsprocessen innan beslutet att intervensera i Ukraina och senare en annektering av Krim togs. I slutet följer en sammanställning av ett antal variabler viktiga för min senare analys av tänkandet och beslutsfattandet i gruppen.

Vladimir Putin: Överbefälhavare och president, juridikexamen från 1975 och senare KGB-anställd (Ryska försvarsministeriet , 2014).

Sergei Shoigu: Försvarsminister och armégeneral sedan 2003, har fått utmärkelsen ryska federationens hjälte. Civilingenjör i grunden och senare officer (Ryska försvarsministeriet , 2014).

Sergej Lavrov: Utrikesminister och tidigare Rysslands FN-sekreterare. Tog examen i internationella relationer 1972 Lavrov har en armenisk far och en georgisk mor.

Valerij Gerasimov: Generalstabschef och förste biträdande försvarsminister och officer sedan 1977(BBC News , 2012).

Sergej Ivanov: Stabschef över presidentkontoret (Chief of staff). KGB och militär bakgrund. Officer sedan 1974. Är personligen vän med Vladimir Putin (Gessen, 2012, s. 353).

Dimitrij Medvedev: Premiärminister och medlem i kommunistpartiet innan 1991. Juridikexamen 1987 (ingen militär bakgrund)

Arkady Bakhin: Förste biträdande försvarsminister och officer sedan 1977 Född i nuvarande Litauen (Ryska försvarsministeriet , 2014).

Nikolay Pankov: Statssekreterare och före detta KGB-officer sedan 1974 även utbildad statsvetare (Ryska försvarsministeriet , 2014).

Yuriy Sadovenko: Chef över ryska försvarsministeriet och född i nuvarande Ukraina. Officer sedan 1990 (Ryska försvarsministeriet , 2014).

Antoly Antonov: Biträdande försvarsminister tog examen i internationella relationer 1978. (Ingen militär bakgrund) (Ryska försvarsministeriet , 2014).

Yuriy Borisov: Biträdande försvarsminister och officer sedan 1974 (Ryska försvarsministeriet , 2014).

Dmitry Bulgakov: Biträdande försvarsminister och officer sedan 1976 (Ryska försvarsministeriet , 2014).

Pavel Popov: Biträdande försvarsminister och officer sedan 1978 (Ryska försvarsministeriet , 2014).

Ruslan Tsalikov: Biträdande Försvarsminister från Nordossetien. Nationalekonom tog examen 1978. (Ingen militär bakgrund) (Ryska försvarsministeriet , 2014).

Tatiana Shevtsova: Biträdande försvarsminister och nationalekonom, tog examen 1991. (ingen

militär bakgrund) (Ryska försvarsministeriet , 2014).

Variabel	Förutsättning	Förutsättning
Kön	14 män	1 kvinna
Militär bakgrund (från Sovjet)	10st har militär bakgrund	5st har civil bakgrund (2st ekonomer och 2st IR, 1st juridik)
Ålder	12st födda på 50-talet	3st på 60-talet
Härkomst	11st från centrala ryska områden	4st från Ukraina, Litauen, Tuva och Nordossetien

Direkta reflektioner på sammanställningen är att det är nästan uteslutande män i gruppen så gått som på en medverkande. Samtliga av de medlemmarna med militär bakgrund har fått sin militära utbildning i före detta Sovjetunionen. Vidare så är en majoritet av gruppen födda under ett litet tidsspänn på mitten av femtiotalet.

4.8 Den folkliga opinionen i Ryssland

Här kommer jag att föra en diskussion kring inomstatliga problem som kan antas påverka Rysslands beslut att intervensera på Krim.

År 2003 fattade USA:s dåvarande president Georges Bush beslut om att intervensera militärt i Irak, trots att Ryssland och Frankrike lämnat in veton i FN:s säkerhetsråd. USA:s motivering var att Irak hade massförstörelsevapen vilket inte var fallet enligt FN:s tidigare vapeninspektion i landet. Konspirationsteoretiker menar att anledningen till kriget istället var George Bushs dåliga opinionssiffror i USA. Strax innan invasionen av Irak hade Bush stöd av 47 procent av den amerikanska befolkningen. När invasionen gick lättare än väntat ökade stödet för kriget, samtidigt ökade stödet för George Bush i hemlandet (Risser, 2003). Enligt forskningscentralen Levada angav år 2013 knappt en tredjedel av den ryska befolkningen att de skulle rösta på president Putin. Siffran är Putins lägsta popularitetssiffra som uppmäts (HBL.fi, 2013). Levanda publicerade i mars 2014 nya siffror på presidentens popularitet som visade ett stöd från hela 80

procent av den ryska befolkningen. Ett stöd som inte varit på den nivån sedan Rysslands intervention i Georgien 2008.

Enade Ryssland	Mandat
Efter valet 2007	315
Efter valet 2011	238

Valresultat till Duman

Som nämnt ovan var president Putins popularitet hög i samband med kriget i Georgien. I tabellen ovan ses dock att Enade Ryssland tappade en stor andel mandat till valet år 2011. Genom att ha teorierna angående Irakkriget i åtanke kan anledningen till kriget i Georgien varit ett försök att öka Putins popularitet inför parlamentsvalet år 2011 och senare parlamentsvalet året där på, samma teoretiska utgångspunkt kan användas i fallet Krim då presidentens popularitet ökat sedan invasionen (Sydsvenskan, 2014). Mandatperioderna har nu förlängts och nästa parlamentsval är år 2016 och nästa presidentval är år 2018 (Utrikiskpolitiska institutet, 2014).

4.9 Militärstrategiska och ekonomiska intressen i Ukraina

I de östra och södra delarna av Ukraina finns en betydande försvarsindustri som sedan Sovjetunionens fall tillhanda hållit Ryssland med vapen och militära fordon. Enligt en rapport finns det mer än femtio fabriker i området som förser Ryssland med militär materiel. Rapporten menar att stor del av den enorma mängd militär materiel som produceras i östra och södra Ukraina är unik i den meningen att den bara produceras just i Ukraina. Det faktum gör att produktionen är mycket viktig och måste säkerställas, och i takt med att det ryska försvarets förmåga växer blir importen från Ukraina än mer viktig (Kelly, 2014). En intervenering på Krim samt i de östra och södra delarna av landet skulle där med vara en stor ekonomisk och militär vinning för Ryssland då det i så fall sluppit importera all ukrainsk krigsmateriel. Rapporten beskriver också Rysslands militärstrategiska intressen på Krim och södra Ukraina. Genom att annektera Krim säkrade Ryssland hamnar i regionen tillgängliga för den ryska flottan. Genom att utöka kontrollen ytterligare runt Svarta havet, till exempel i den till stor del ryskspråkiga staden Odessa som förövrigt har en betydande vapenindustri, skulle Ryssland än mer stärka sin makt i området (Kelly, 2014). Den militärstrategiska variabeln kommer att diskuteras och värderas vidare i senare analys. I staden Sevastopol på Krim har Ryssland sedan en lång tid haft sin

svartahavsflotta stationerad. Ryssland skrev år 2010 ett avtal med Ukraina om att rabattera priserna på naturgas till landet, i utbyte mot att Ryssland har stationerat sin flotta i Sevastopol. Rabatten skall ha varit på 30 procent av det ursprungliga marknadsvärdet (Durandin, 2013). En rabatt som upphört då Krim annekterats av Ryssland. Som jag avhandlat i tidigare del är staden Sevastopol historiskt viktig för Ryssland i och med dess rykte om att vara närmst omöjlig att inta (Wawrzeniuk, 2014). Professor Johan Galtung menar att EU inte har några större intressen i Ukraina då landet lider av korruption och ekonomiska problem. På andra sidan har som även tidigare nämnts Ryssland stora ekonomiska intressen i Ukraina i form av gasexport till landet och en betydande industri (Galtung, 2014). Galtung menar att det faktum gör att EU inte är villiga att arbeta aktivt för ett enat Ukraina. Galtung avslutar med att säga att han tror östra Ukraina kommer att ingå i en federation (Galtung, 2014). Utöver den betydande industrin har Ukraina stora fyndigheter av kol och järn de har dessutom ett gott jordbruk. Ukraina är trots sina egna fyndigheter beroende av rysk gas (Höglund, 2012). Ryssland är beroende av att sälja gas och olja vilket gör landet känsligt mot plötsliga prisfall. Där av är det viktigt att stora handelspartners inte försummas och försvinner (Höglund, 2012). Ett eventuellt handelsembargo av de västra och centrala europeiska makterna skulle slå hårt mot den ryska ekonomin. Dagens industri skriver att en process har inletts för att minska beroendet av rysk gas. En process vars syfte är att inte Ryssland skall använda gasberoendet i Europa som ett vapen i fall till exempel EU skulle skärpa tongången gent emot Rysslands agerande i Ukraina och på Krim (Nyhetsbyrån Direkt, 2014). Tidigare rapporter från EU:s energi kommissionär menar att år 2030 är 80 procent av Europa beroende av rysk gas (Lundin, 2009). Ett europeisk gasberoende skulle göra Ryssland till en än större maktfaktor än i nuläget. En liberal forskare hade menat att en utökad handel hade skapat en stark interdependens mellan Ryssland och Europa vilket gör att riskerna för ett eventuellt krig hade minimerats. Den realistiska synen på fallet hade varit att de båda sidorna arbetar efter egna intressen med självvisa syften som att stärka sin egen makt.

5.1 Analys av det internationella systemet

Analysen avser att förklara Rysslands intervention och annektering av Krim sett från att funktionen av det internationella systemet antas vara anarkiskt likt en neorealistisk modell. Som en motkraft till Sovjetunionen bildade allierade västländer på femtiotalet försvarsalliansen

NATO (NATO, 2014). Organisationen har utvidgats med enstaka länder i mindre omgångar för att år 2004 göra en påtaglig maktökning då försvarsalliansen utökade sitt samarbete i central och Östeuropa med hela sju nya medlemsländer (NATO, 2014). Utvidgningen kan ses som ett svar på att CSTO under rysk ledning två år tidigare startat ett samarbete mellan länderna Ryssland, Armenien, Vitryssland, Kazakstan, Kyrgyzstan och Tadjikistan. NATO kan antas ha reagerat på CSTO:s agerande genom att binda till sig flera forna sovjetiska stater i Östeuropa. Syftet kan antas vara att binda dem till NATO innan CSTO fått över dem på sin sida. I Rysslands militärdoktrin står det att Ryssland strävar efter att utvidga CSTO med motiveringen att NATO sedan tidigare utvidgat sitt samarbete. Ukraina hade med sin stora befolkningsmängd, goda industri och tillgång på naturresurser, försett Ryssland och CSTO med en betydande maktökning. Sett ur en neorealistisk förståelse av det internationella systemet kan alltså Rysslands intervention och senare annektering av Krim ses som en reaktion på NATO:s utvidgning i öst. Främst genom de baltiska staternas medlemskap då Ryssland fick NATO ledd trupp i direkt anslutning till sin landsgräns. Sett ur NATO:s perspektiv så tyder deras agerande på att de inte vill att CSTO skall nå en maktbalans med NATO. NATO verkar agera enligt en offensiva neorealistisk skola. Det vill säga att de hela tiden strävar efter att uppnå en större makt än sin motpart. Som jag tidigare nämnt är det inskrivet i Rysslands militärdoktrin att landet tillsammans med CSTO bör sträva efter ökad makt då NATO utvidgats. Det framgår dock inte om sträva är att uppnå en liknande makt som NATO har (defensiv neorealism), alternativt en större makt än sin motsats, likt den NATO tycks sträva efter.

5.2 Analys av den ryska staten

När delen läses är det viktigt att ha i åtanke att staten Ryssland är väldigt toppstyrd av presidenten, vilket innebär att det ibland kan vara svårt att sära på de båda analysnivåerna då Ryssland kan anses vara en avbild av Putin likt realistisk teoribildning. Likt presidenten i USA är Putin överbefälhavare och dels på grund av den positionen, besitter han en närmst enväldig makt när det kommer till utrikiskpolitiska beslut. Ryssland har Semi-presidentsialism det vill säga att makten är delad mellan parlamentet och presidenten vilket inte stämmer i praktiken. Putins parti Enade Ryssland har majoritet i parlamentet och premiärminister Medvedjev lyder i stort sätt under Putin. Genom se till den informationen skall man ta i beaktande att skillnaden mellan

analysnivåerna staten och individen ibland är hårfin.

Analysen kommer göras med hjälp av klassisk realism och den rationella aktörsmodellen. De variabler som kommer diskuteras är ryska ekonomiska och militära intressen i Ukraina, den folkliga opinionen i Ryssland samt folkfördelning och väljarstöd i Ukraina. Enligt klassisk realism är människan en maktsträvande och egoistisk varelse som hela tiden sätter sina egna intressen först. Egenskaper som sedan smittar av sig på staten och dess agerande. Ur ett ekonomiskt perspektiv kan jag som forskare med hjälp av den rationella aktörsmodellen och klassisk realism förstå Rysslands agerande på Krim, genom att titta på de ekonomiska fördelar annekteringen av Krim har. Ukrainas oljerabatt försvann i samband med annekteringen vilket sparar Ryssland stora pengar, dessutom säkras vapenindustrin på Krim. Utöver den ekonomiska faktorn är Krims militärstrategiska läge mycket viktigt för den ryska flottans närvaro i Svarta havet och genom att annektera Krim så säkerställer Ryssland dess existens då ett politiskt instabilt Ukraina kan oroat Kreml. Rysslands agerande sett ur den rationella aktörsmodellen förutsätter att Ryssland inte drabbas av sanktioner. Sanktioner får i så fall inte vara större än de besparingar som gjorts på annekteringen av Krim. Enligt de båda valda teorierna kommer sanktioner mot Ryssland bara att ske om de land som utför sanktionerna själv inte förlorar märkvärdigt på sanktionerna. Tyskland är ett av de länder som köper mest rysk gas i Europa. Det betyder att Tyskland har makt att utsätta Ryssland för sanktioner men knappast kommer att göra det då de själva skulle lida ekonomiskt av sanktionerna. Enligt Professor Johan Galtung har EU ett litet intresse i Ukraina då landet har ekonomiska problem. Ryssland å andra sidan är beroende av Ukraina på grund dess gas och oljeförsäljningen till landet. Dessutom går viktiga Pipelines med gas och olja genom landet till övriga Europa (Galtung, 2014). Galtungs ord förefaller som att han ser Ryssland och till exempel Tyskland som rationella aktörer vilket innebär att de slutligen kommer att se till sina egna intressen och där med inte utsätta varandra för omfattande sanktioner.

Enligt en opinionsundersökning år 2013 var stödet för Vladimir Putin rekordlåg då bara en tredjedel av befolkningen uttryckte sitt stöd för presidenten. Samma forskningscentral publicerade i mars 2014 efter Rysslands intervention av Krim, en popularitetssiffra på åttio procent. liknande siffror uppmättes efter kriget i Georgien. Empiriskt sett leder ofta krig till att folket enas under en ledare då fokus flyttas från inomstatliga angelägenheter till utomstatliga som

i detta fall Krim (Mintz & DeRouen, 2010, s. 131). Valresultatet till Duman år 2011 innebar att Förenade Ryssland tappat en stor andel av sina mandat vilket stödjer teorin om att interventionen på Krim ändrat folkets uppfattning om President Putin och hans parti.

Det faktum att östra Ukraina och Krim har en stor andel rysk/rysktalande befolkning samt att befolkningen där sympatiserar med den pro ryska koalitionen ledd av Viktor Janukovyjtj, kan ha påverkat den folkliga opinionen i Ryssland då ryska medborgare bofasta i Ryssland känner empati med sina bröder och systrar i östra Ukraina och på Krim.

5.3 Analys av individen

Analysnivån förklarar president Putins uppväxt, liv och erfarenheters påverkan på hans framtida personlighet och ledarskapsstil. Här letar jag efter händelser och erfarenheter som kan ha utvecklat fördomar hos presidenten. Hur kommer det sig till exempel att Putin väljer att framhålla sig på det sätt han gör och var ifrån kommer hans världsbild. Som utgångspunkt i analysen kommer jag ha Putins självbiografi för att sedan dra kopplingar från den och göra en vidare analys av beslutandegruppen som innefattar bland annat presidenten, Rysslands försvarsministerium och Utrikesministern. Vidare så kommer analysnivån att avhandla samtliga variabler som tidigare belysts i arbetet, avsikten är att försöka förstå hur Putin och hans närmsta beslutsfattare ser på det internationella systemet, staten och individen samt hur de påverkar dem. Till min hjälp i analysdelen kommer jag att se till grupp tänkandet, kognitiva faktorerers påverkan på gruppen, gruppens belief system, fördomar och deras sätt att framhålla sig själva. Slutligen är mina förhoppningar att få en förståelse för hur beslutsprocessen går till och hur utfallet kunde bli intervention och annektering av Krim.

Tidigt i Putins självbiografi får läsaren en bild av Putins far, han målas fram som en krigshjälte som frivilligt ville bli förflyttad till frontlinjen under andra världskriget. Historien om när hans far lurar tyskar genom att andas genom ett vasstrå låter närmst otrolig och kan ses som ett sätt av Putin eller möjligen hans far att framhålla familjen som heroisk. Fadern beskrivs även som plikttrogen och en god partimedlem då han var aktiv i kommunistpartiet och partisekreterare för sin fabriksavdelning. Enligt Putin själv var han den outtalade ledaren i skolan och drömde om att bli spion. Putins påstådda ledaregenskaper och en vilja att arbeta inom underrättelsetjänsten kan fötts ur faderns anekdoter om hjältemod och hans faktiska bakgrund som en ledargestalt i den

lokala avdelningen av det kommunistiska partiet. Putins idrottsintresse är svårt att härleda bakåt men genom att se till de bilder som publicerats i medier med Putin i bar överkropp, (Gevorkjan, Timakova & Kolesnikov 2000, ss. 136-137) kan man anta att Putin vill framställa sig själv som en maskulin och stark ledare. Beskrivningen av sig själv som självständig kan ses i samma bilder då han ofta framträder ensam i naturen. Barndomsdrömmen om att bli spion hölls vid liv då Putin senare började läsa juridik i hopp om att upptas av KGB. En stark målmedvetenhet tycks präglade Putin då han höll fast vid sina barndomsdrömmar. Putins tillskrivna egenskaper från underrättelseskolan tyder på känslolokalla drag i hans personlighet då han tillskrevs kritiken "Nedsatt insikt om fara". En kritik som menade på att Putin aldrig brusade upp. Putins uppväxt var fattig och familjen bodde tätt inpå varandra vilket kan präglade honom i framtiden. Trots det skämdes han bort av sina föräldrar och han kände sig högt prioriterad. Putin säger att han inte är någon chanstagare, en egenskap som kan vara relevant i Putins framtida beslutsfattande i Ukraina, förutsatt att han talar sanning. En kamrat till Putin beskrev honom som känslös fast väldigt restriktiv när det handlade om att visa sina känslor. Putins känslolokalla framtoning kan ha att göra med den bilden han vill att folk ska ha om honom. Det vill säga stor, stark och självständig. En kamrat påstod att Putins envishet återspeglades i allt han gjorde. En envishet som sågs även vid yngre år då Putin envist höll fast vid sin dröm om att bli hemlig agent.

Det faktum att Putin var medlem i kommunistpartiet och anställd av KGB sedan slutet av 70-talet kan antas präglade Putins världsbild. Han ska ha sagt att Sovjetunionens sammanbrott var "Århundradets stora geopolitiska katastrof!". Kollegor understryker i självbiografin Putins oro över att Sovjetunionen lämnat DDR. Putin beklagade bland annat resultatet av berlinmurens fall och hans fru sörjde över att tvingas lämna DDR. Den klassiska realistiska skolan hade förklarat Putins besvikelse över tillbakadragandet genom att gå in på människans natur. Det vill säga att människans strävan efter makt är djupt rotad i människans natur och ofrånkomlig. Den mänskliga naturen förklarar därmed Putins besvikelse då Sovjet tvingats lämna ifrån sig makt. Putin oroades över den rubbade maktbalansen efter Sovjetunionen fallit, vilket också tyder på realistiska tankegångar. Synen på det internationella systemet understryks genom hans uttalande om en geopolitisk katastrof. Putins fru berättar i biografin att Putin tycks tappat kontakten med sin livsuppgift. Sovjetunionens kollaps verkade slå hårt mot Putin då Supermakten enligt hans fru

vara hans livsuppgift. Rysslands på senare år ökade militära makt och aggressivare framtoning är möjligen med utgångspunkt från Putins frus uttalande, ett tecken på att Putin åter fått kontakten med sin livsuppgift. Putin tilldelades medalj för enastående tjänster åt DDR:s folkarmé och steg snabbt i graderna inom organisationen. Det faktum att Putin dekorerats och steg snabbt i graderna har gjort att det spekulerats kring Putins verkliga uppgifter inom KGB. Putin själv förnekar att han ägnat sig åt så kallade hemliga operationer. Putin menar att han var analytiker och satt mestadels bakom ett skrivbord. Putins arbetsbeskrivning kan tyda på att han vill framställa sig själv som en lugn och stabil ledare vars plikttrogenhet och flitighet på kontoret gett honom möjligheterna till befordran.

På slutet av nittioalet när Putin var en etablerad politiker valde Putin att hänga upp en bild av Peter den store istället för ett porträtt på Boris Jeltsin som var vanligast. Peter den store var grundare av det första ryska imperiet i västerländsk stil. Det kanske låter långsökt att dra paralleller mellan en tavla och Putins drömmar om ett starkt och mäktigt Ryssland. Jag anser dock att bilden bör vara en del av analysen med tanke på hur ovanligt det var att inte ha Boris Jeltsin porträtterad. Putin säger också att Ryssland är en del av den europeiska kulturen. En kulturell bild av Ryssland som skapades av Peter den store (Isaksson, 2013). Putin talar även gott om monarkin och utesluter inte att Ryssland i framtiden kan återinföra monarki. Ett uttalande som understryker vikten av att en diskussion förs kring porträttet på Peter den store. Peter den store ses i Ryssland som en stor och stark landsfader (Isaksson, 2013). En bild som inte är olik den bild som Putin värkar vilja att folket ska ha om honom, som den hårda, starka och självständiga ledaren i bar överkropp.

5.4 Gruppen

I analysen av betydande beslutsfattare och makthavare kommer jag att föra en diskussion kring faktorer i gruppen som kan påverka Putins beslutsfattande. I analysen utgår jag från att Putin själv slutligen fattar besluten. Analysen kommer att avhandla de eventuella faktorer i gruppen som kan tänkas påverka Putins beslutsfattande.

En klar majoritet i gruppen utgörs av män födda på femtioalet med militär bakgrund från forna Sovjetunionen. Dessa variabler uppfyller även President och Överbefälhavare Vladimir Putin. Eftersom Presidenten tillsammans med Premiärministern själva har rätt att utse försvarsministeriet och övriga personer i gruppen är det troligt Putin väljer likasinnade människor

med liknande världsbild och uppväxt som han själv. Ett antagande kan därför göras att denna del av gruppen kan sprida normer och en syn på Ryssland som Sovjet (Mintz & DeRouen, 2010, s. 45). En syn som innebär en saknad av det gamla och en vilja att återupprätta sitt forna imperium. I självbiografen beskrivs Putin som envis och målinriktad av sina kollegor, samt som den outtalade ledaren i sin ungdom. Han blev även tillskrivna egenskaper som pekar på att han är känslökall och osocial. Genom en sammanställning av analysen på Putin tillskriver jag honom följande egenskaper. En envis ledare som är osocial och känslökall. Med följande egenskaper som utgångspunkt kommer jag föra en diskussion kring de faktorer i gruppen som kan tänkas påverka honom.

Eftersom en majoritet i gruppen har en liknande bakgrund, utbildning och ålder som Putin, är det rimligt att anta att det finns få motsättningar i gruppen. Då presidenten tillskrivits egenskaper som osocial och envis kan jag som forskare anta att han står fast vid sin världsbild och sina normer. Eftersom en majoritet av gruppen kan antas ha samma världsbild och belief system som Putin, är det möjligt att gruppen stärker sina band och sin normativa och ideologiska föreställning. Det vill säga Putins bild av världen, hans fördomar, normer och syn på maktbalans blir gruppens syn på det samma.

I sammanställningen av delen 'betydande beslutsfattare runt Putin' kan man utläsa att fyra medlemmar inte kommer från centrala Ryssland, två medlemmar kommer från före detta sovjetiska stater (Mintz & DeRouen, 2010, ss. 44-45). Chefen över det ryska försvarsministeriet Yuriy Sadoenko är född i Ukraina och har en militär bakgrund från Sovjetunionen. Sadoenkos ukrainska bakgrund hans höga position i gruppen och hans pro ryska inställning kan innebära att hans röst väger tungt under beslutsprocessen. Då Sadoenko bortsett från sin ukrainska bakgrund och unga ålder utgör urtypen av en gruppmedlem, kan hans åsikter och normer antas likna övriga gruppmedlemmar som utgör urtypen. En norm och en idé om Ryssland som ett stort imperium. Krim var fram till Sovjetunionens fall en del av unionen, då en vilja tycks finnas att återupprätta ett ryskt imperium i stil med Peter den stores kan det förklara viljan att återta Krim från Ukraina. Styret över Krim lades i ukrainska händer på femtiotalet. Då samtliga sovjetiska stater fortfarande löd under Moskva kan gåvan tänkas varit bara för syn skull då styret över Krim aldrig var menat att hamna utom kommunistregimens händer. När Krim tillskrevs Ukraina efter Kalla kriget kan annekteringen betraktas av gruppen med forna sovjetiska ideal som icke legitim då Krim tidigare

styrts från Moskva. Staden Sevastopol ses som en viktig historisk stad för Ryssland. Stadens historiska betydelse kan tänkas påverka president Putins beslut om intervention och annektering av Krim då han tycks vilja återuppbygga ett gammalt ryskt imperium som Sevastopol och Krim varit del av.

5.5 Putins syn på det internationella systemet på staten och på sig själv

I avsnittet kommer jag att sammanfatta analysnivåerna staten och internationella systemet, för att sedan analysera dem utifrån Putins Belief system. Det vill säga hur Putin ser på det internationella systemet på staten och på sig själv.

Det internationella systemet: Slutsatsen i delen om gruppen och individen var att synen på Ryssland som en supermakt finns kvar. Putins syn på Sovjets fall som en geopolitisk katastrof samt hans uttryckta oro över den rubbade maktbalansen efter kollapsen, tyder på att hans syn på det internationella systemet är förenliga med den realistiska skolans tankar om maktbalans. Då presidentens makt i Ryssland är närmst enväldig är han huvudpersonen bakom försvarssamarbetet CSTO då Ryssland är huvudaktören i samarbetet. Genom att ha tidigare diskussion angående Putins syn på Ryssland i åtanke, kan viljan att utöka samarbetet CSTO ses som en vilja att skapa en makt likt den Sovjetunionen tidigare besatt. Interventionen i Krim kan ses som en reaktion på NATO:s utvidgning i före detta sovjetiska stater. Stater som Putin med utgångspunkt från tidigare diskussioner möjligen fortfarande ser som bundna till Ryssland. Tidigare drog jag kopplingar mellan Peter den store och Putin. Båda kan anses utgöra samma urtyp av ledare. Åtminstone tycks Putin ha en sådan strävan då de är lika på sätt som tidigare avhandlats. Min poäng är att Putin vill lämna ett starkt Ryssland till eftervärlden och han vill själv vara ett stort namn i framtida historieböcker.

Staten: Putins syn på den ryska staten kan tänkas likna synen på det internationella systemet. Då Putins syn på Ryssland tycks vara att landet är bundet till de forna sovjetiska staterna i Östeuropa och i Asien. Putins vilja att göra Ryssland och dess allierade till en allt mer betydande maktfaktor behöver inte innebära att Putin önskar ett återskapande av Sovjetunionen. Troligare är en tillbakagång till tiden innan kommunismen med ett monarkistiskt styre. Genom att utgå från Putins goda bild av monarki och då han i sin självbiografi inte uteslöt ett återinförande av ett

monarkistiskt statsskick, är en utveckling i den riktningen troligare om än med liknande makt som det tidigare sovjetiska imperiet. Diskussionen kring Peter den store stärker min tes. Då Krim och staden Sevastopol tidigare tillhört det gamla ryska riket och är historiskt viktiga för Ryssland, är det troligt att Ryssland och Putin anser att det ukrainska styret över Krim aldrig varit legitimt.

Individen: Putins bild av sig själv uppfattas som lugn, stabil och plikttrogen men också självständig och maskulin. Efter att ha studerat hans självbiografi som är släppt i ett icke granskat format. Det vill säga att det är Putins egna ord som är nedskrivna. Mitt antagande är att den uppfattningen som läsaren får av Presidenten är också de han vill att läsaren skall få om honom. I de delar av självbiografen där vänner eller kollegor får komma till tals skiljer sig ibland synen på Putins åt i jämförelse med hans egen bild av sig själv, han sägs till exempel vara mycket känslös men restriktiv med att visa det (Gevorkjan, Timakova & Kolesnikov 2000, s. 36) och sägs även vara osocial (Gevorkjan, Timakova & Kolesnikov 2000, s. 50). Det är alltså förhållandevis tydligt hur Putin vill framhålla sig själv, det är mindre tydligt hur Putin verkligen ser på sig själv då kollegor och vänners uppgifter om honom skiljer sig lite från hans egna ord.

6. Slutsats

Min frågeställning var: *Hur kan Rysslands agerande på Krim förklaras utifrån analysnivåerna individen, staten och det internationella systemet?*

Frågeställningen har kunnat besvaras i de olika analysnivåerna. För att ge analysen ytterligare en aspekt, valde jag att analysera president Putins syn på sig själv och övriga analysnivåer.

Anledningen var att presidentens makt i Ryssland är så stor, vilket därmed innebär att han har makten att fatta beslut själv. Det är därför av vikt att få en överblick av presidentens världsbild hans framhållningssätt och de övriga faktorer som jag tidigare avhandlat. I delen kom jag fram till att Putins syn på det internationella systemet kan ses som likt den neorealistiska teorin. Jag grundar mina antaganden med hjälp av Putins självbiografi, där han bland annat talar om oron över ändrad maktbalans i det internationella systemet i samband med Sovjetunionens förfall.

Putins syn på det internationella systemet ses som förenligt med den neorealistiska teorin vilket gör att båda delarna sammanfattas i detta stycke. Annekteringen av Krim kan i analysnivån därför ses som en reaktion på NATO:s utbredning i Östeuropa.

Putins syn på staten förefaller likna den stat Peter den store grundade. Putin utesluter inte en

återgång till ett monarkistiskt statskick samtidigt som han har uttryckt sorg över det geopolitiska läget i samband med Sovjetunionens fall. Sammanställningen av Putins syn på staten kan bedömas vara lik den stat Peter den store grundade om med en strävan att innefatta fler stater. Möjligen med Putin som monark. Annekteringen av Krim kan här förklaras utifrån Rysslands historiska koppling till Krim. Den första analysen av staten skiljer sig till viss del från Putins syn på staten. I analysen om Putins syn på staten frångår jag ofta synen på Ryssland som en rationell aktör då han är restriktiv med sina känslor är det svårt att veta om han kan tänkas handla rationellt. I övrigt så förefaller svaret på varför Ryssland intervenerar och annekterar Krim mer komplext i analysen som inte innefattar Putins syn på staten. Sett till den första analysen om staten är svaret på frågan att militärstrategiska och ekonomiska intressen på Krim utgjorde anledningen till varför Ryssland valde att intervensera och senare annektera Krim. Putins syn på sig själv ter sig likt den diskussion jag nyss behandlat angående Peter den store. Annekteringen av Krim kan här förstås i samma diskussion som den om Peter den store. Det vill säga att Putin vill binda till sig de landområden som han anser historiskt är berättigade till Ryssland. Slutligen vill jag belysa vikten av hur uppsatsen tolkas. Det vill säga att de förklaringsmodeller jag behandlat är möjliga och ofta troliga förklaringsmodeller. Tonen i texten är ofta kritisk mot de analyser som görs med syftet att analyserna skall tolkas som möjliga förklaringsmodeller och inte direkta sanningar. Forskningsfrågan får därför inte ett direkt svar då olika orsaker förklarar agerandet i de olika analysnivåerna. Dessvärre har jag inte fått den djupare förståelsen kring beslutsprocessen som jag önskat. Därför valde jag att fokusera på eventuella påverkansfaktorer på Putin sprungna ur gruppmedlemmarnas livserfarenheter och bakgrund. Gemensamma drag från de olika analysnivåerna anser jag vara det realistiska draget i varje analysnivå. Diskussioner kring maktbalans, maktsträvan och egoism är exempel på realistiska drag som präglar Rysslands och president Putins agerande i analysnivåerna.

7. Framtida forskning

Min tro och förhoppning är att min forskning har lagt en grund för framtida forskning. Med tanke på fallets aktualitet är min tro att mängden material för framtida forskare att ta del av kommer att öka. Vilket leder till stora möjligheter att utveckla mina resonemang, alternativt möjligheter att komma med andra förklaringar som svarar på min forskningsfråga. De avsnitt som behandlat

Putin som individ har stor utvecklingspotential om fler uttalanden och memoarer från honom analyseras.

8.Litteraturförteckning

- BBC News . (2012, november 9). *BBC*. Retrieved maj 7, 2014, from <http://www.bbc.com/news/world-europe-20270111>
- DeRouen & Mintz. (2010). *Understanding foreign policy decision making*. New York: Cambridge University press.
- Durandin, C. (2013, maj 23). *La revue geopolitique*. Retrieved maj 8, 2014, from <http://www.diploweb.com/Russia-s-Black-Sea-fleet-in.html>
- Esaiasson, Gilljam, Oscarsson och Wängnerud. (2012). *Metodpraktikan* (4:e upplagan ed.). Stockholm: Nordstedts juridik AB.
- Försvarsdepartementet. (2010). *Militärdoktrin*. Kreml: Ryska försvarsdepartementet.
- Galtung, J. (2014, maj 12). *Föredrag*. Malmö högskola, Malmö, Skåne, Sverige.
- Gessen, M. (2012). *Mannen utan ansikte*. Finland: Nille Lindgren och Brombergs bokförlag AB.
- Gevorkjan, Timakova & Kolesnikov . (2000). *Putin direkt*. Västerås: Bokförlaget samtid.
- HBL.fi. (2013, maj 6). *HBL*. Retrieved maj 7, 2014, from <http://hbl.fi/nyheter/2013-05-06/447026/vladimir-putins-popularitet-dalar>
- Halperin & Heath. (2012). *Political research*. New York: Oxford university press.
- Hollis, M. (2002). *The philosophy of social science*. New York: Cambridge University press.
- Höglund, L. (2012, juli 30). *Landguiden* . Retrieved maj 12, 2014, from <http://www.landguiden.se/Lander/Europa/Ryssland/Utrikeshandel>
- Höglund, L. (2014, mars 19). *Landguiden*. Retrieved from <http://www.landguiden.se/Lander/Europa/Ryssland/Politiskt-System>
- Isaksson, D. (2013, juni 24). *Allt om historia*. Retrieved from <http://www.alltomhistoria.se/artiklar/peter-den-store/>
- Kelly, M. (2014, maj 7). *Hers why Putin can't let go of south and east Ukraine* . Retrieved maj 7, 2014, from Business insider: <http://www.businessinsider.com/why-putin-needs-east-and-south-ukraine-2014-5#!KNOQN>
- Lundin, T. (2009, maj 5). *SvD*. Retrieved maj 12, 2014, from http://www.svd.se/naringsliv/spelet-om-europas-energi_2279295.svd

Mearsheimer, J. (2011). Anarchy and the struggle for power. In Mingst. & Snyder, *Essential readings in World politics* (pp. 31-50). London: Norton & Company.

NATO. (2014, maj 13). *NATO history* . Retrieved from <http://www.nato.int/history/index.html>

Nyhetsbyrån Direkt. (2014, maj 6). *Dagens industri*. Retrieved maj 12, 2014, from <http://www.di.se/artiklar/2014/5/6/g7-vill-minska-beroendet-av-rysk-gas/>

Risser, W. (2003, mars 16). *USA today*. Retrieved maj 7, 2014, from http://usatoday30.usatoday.com/news/world/iraq/2003-03-16-poll-iraq_x.htm

Ryska försvarsministeriet . (2014, maj 6). *Ministry of defence of the russian federation* . Retrieved maj 6, 2014, from <http://eng.mil.ru/en/management/leader.htm>

Sydsvenskan. (2014, mars 27). *Glasnost*. Retrieved maj 7, 2014, from <http://www.glasnost.se/2014/putins-stod-slar-rekord/>

Thucydides. (2006). The Peloponnesian war and the melian debate . In D. G. P. Williams, *Classic readings and contemporary debates in international relations* (pp. 40-49). Boston: Wadsworth .

Utrikiskpolitiska institutet. (2014). *Landguiden*. Stockholm: Utrikiskpolitiska institutet.

Waltz, K. (1959). *Man the state and war* . New York: Colombia university press.

Waltz, K. (2006). The origins of war in neorealist theory. In Goldstein, Shafritz & Phil Williams, *Classic Readings and Contemporary Debates in International Relations* (pp. 63-72). Boston: Wadsworth.

Waltz, K. (2) (2006). The stability in a bipolar world. In Goldstein, Shafritz & Phil Williams *Classic readings and contemporary debates in international relations* (pp. 98-105). Boston: Wadsworth cengage learning .

Wawrzyniuk, P. (2014, mars 21). *Försvårshögskolan*. Retrieved maj 10, 2014, from <http://www.fhs.se/sv/nyheter/2014/krim-rysk-och-ukrainska-historia/>

Winarski, M. (2014, mars 1). *Dagens Nyheter* . Retrieved maj 6, 2014, from [www.dn.se: http://www.dn.se/nyheter/varlden/vad-sager-att-putin-nojer-sig-med-krim/](http://www.dn.se/nyheter/varlden/vad-sager-att-putin-nojer-sig-med-krim/)

